

Prof. dr hab. Stanisław Flejterski

Uniwersytet Szczeciński

Sprawozdanie z Konferencji Katedr Finansów w Szczecinie „Finanse 2009. Teoria i praktyka”

Ad futuram rei memoriam

Wprowadzenie

Blisko czterystu reprezentantów katedr finansów z polskich uczelni obradowało w dniach 9–11 września 2009 roku w Szczecinie. Zaszczyc organizacji tej – mającej kilkudziesięcioletnią tradycję – konferencji przypadł Uniwersytetowi Szczecińskiemu, a ściślej – katedrom finansowym Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania oraz Wydziału Zarządzania i Ekonomiki Usług. Głównymi organizatorami konferencji byli: prof. Teresa Lubińska – kierownik Katedry Finansów WNEiZ US oraz prof. Adam Szewczuk – kierownik Katedry Finansów Publicznych WZiEU US. Współorganizatorem konferencji, oprócz Uniwersytetu Szczecińskiego, był Komitet Nauk o Finansach Polskiej Akademii Nauk, reprezentowany przez przewodniczącego prof. Andrzeja Gospodarowicza oraz członków Prezydium: prof. prof. Krzysztofa Jajugę, Jana Szambelańczyka, Leszka Dziawgo, Jana Czekaja, Jerzego Nowakowskiego, Jerzego Węclawskiego i Małgorzatę Zaleską.

Głównym celem konferencji było stworzenie wielopłaszczyznowej platformy do wymiany poglądów oraz dyskusji o najbardziej nurtujących kwestiach związanych z szeroko rozumianą problematyką finansów, ponadto stworzenie możliwości wzajemnego poznania się i integracji środowiska.

Szczególny nacisk organizatorzy położyli na problematykę nowych wyzwań związanych ze skutkami globalnego kryzysu finansowego i spowolnienia gospodarczego. W centrum rozważań podczas obrad plenarnych oraz sesji panelowych znalazły się praktycznie wszystkie ważne kwestie dotyczące finansów krajowych i międzynarodowych, zarówno publicznych, jak i prywatnych. Ważnym przedmiotem obrad były również problemy bankowości centralnej i polityki pieniężnej, bankowości komercyjnej i spółdzielczej, ubez-

pieczeń, rynków finansowych, ponadto kwestie związane z bezpieczeństwem, a także regulacją i nadzorem nad systemem finansowym.

W skład Rady Naukowej, poza wspomnianymi wyżej współprzewodniczącymi prof. Teresą Lubińską i Adamem Szewczukiem, wchodził: prof. prof. Aurelia Bielawska, Krystyna Brzozowska, Leon Dorozik, Marek Dylewski, Beata Filipiak, Stanisław Flejterski, Andrzej Gospodarowicz, Jolanta Iwin-Garzyńska, Waldemar Tarczyński, Bogusław Walczak, Dariusz Zarzecki.

1. Program Konferencji

Podczas obrad plenarnych, odbytych 9 września w Centrum Kongresowym Uniwersytetu Szczecińskiego, przy ul. Krakowskiej 71–79 głos zabrali: Rektor Uniwersytetu Szczecińskiego prof. Waldemar Tarczyński; reprezentanci Prezydenta Szczecina i Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego; prof. Stanisław Owsiak – członek Rady Polityki Pieniężnej, prof. Małgorzata Zaleska – członek Zarządu Narodowego Banku Polskiego (wcześniej prezes Zarządu Bankowego Funduszu Gwarancyjnego), prof. Elżbieta Mączyńska – prezes Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego, Krzysztof Pietraszkiewicz – prezes Związku Banków Polskich, prof. Jan Szambelańczyk z Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu. Podczas wieczornej uroczystości w Sali Opery na Zamku Książąt Pomorskich miało miejsce wręczenie nagrody II edycji konkursu Komitetu Nauk o Finansach PAN za wybitne osiągnięcia naukowe w dziedzinie finansów. Laureatem został prof. Jan K. Solarz (w roku 2008 laureatką była prof. Wiesława Przybylska-Kapuścińska). Zebrani uczestnicy konferencji owacją na stojąco i odśpiewaniem „100 lat” uczcili obchodzącego Jubileusz 80-lecia urodzin prof. Władysława L. Jaworskiego, uczonego o ogromnych zasługach dla teorii i praktyki polskich finansów.

W dniu 10. września obrady odbywały się w salach Hotelu Radisson w pięciu sesjach panelowych: Panel I – Finanse Publiczne; moderatorzy: prof. prof. Teresa Famulska, Leszek Patrzalek; Panel II – Finanse Przedsiębiorstw, moderatorzy: prof. prof. Aurelia Bielawska, Jolanta Iwin-Garzyńska; Panel III – Bankowość, moderatorzy: prof. prof. Stanisław Flejterski, Krystyna Brzozowska; Panel IV – Ubezpieczenia, moderator: prof. Wanda Sułkowska; Panel V – Rynki finansowe, moderator: prof. Wiesława Przybylska-Kapuścińska

W tym dniu miała również miejsce prezentacja Komitetu Nauk o Finansach Polskiej Akademii Nauk, którą prowadził przewodniczący prof. Andrzej Gospodarowicz. Odbyło się także zwyczajne zebranie Polskiego Stowarzyszenia Finansów i Bankowości, które prowadziła prezes prof. Krystyna Piotrowska-Marczak.

Autor niniejszego sprawozdania, po przestudiowaniu wszystkich pięciu tomów opublikowanych przed konferencją, uznał, że praktycznie nie spo-

sób oddać całego bogactwa treści zawartej w blisko 300 tekstach, nie wchodzi też w rachubę omówienie jednych tekstów, a pominięcie innych. W tej sytuacji pozostaje jedynie zaprezentowanie pełnych list tytułów prac zamieszczonych w poszczególnych tomach. Listy te są, jak się wydaje, dobrą ilustracją współczesnych kierunków zainteresowań poszczególnych polskich uczonych, starszej i młodej generacji, reprezentujących poszczególne subdyscypliny składające się na szeroko pojętą naukę finansów. Jedna ze znanych definicji głosi – „finanse są tym, czym zajmują się finansiści” (*finance is what financiers do*).

2. Finanse publiczne I

W tomie I, zredagowanym przez Teresę Lubińską i Adama Szewczuka, zamieszczone zostały publikacje następujących Autorów (w kolejności alfabetycznej): Arkadiusz Bernal – Opodatkowanie działalności rolniczej podatkiem od towarów i usług; Marta Borda – Współpłacenie w finansowaniu ochrony zdrowia w wybranych krajach europejskich; Grażyna Borys – Finansowe mechanizmy wsparcia polityki klimatyczno-energetycznej w Unii Europejskiej; Jolanta Ciak – Wydatki publiczne w Polsce – analiza porównawcza wybranej grupy wydatków w latach 1999 – 2008; Maciej Cieślukowski – Dotacje Unii Europejskiej w świetle teorii federalizmu fiskalnego; Bożena Ciupek – Władza publiczna wobec zjawiska uchylania się od podatku; Anna Dobaczewska – Prawne granice interwencjonizmu państwowego; Ryta Dziemianowicz – Nadmierny fiskalizm a wzrost szarej strefy gospodarki; Teresa Famułska – Zmiany w VAT w Polsce po akcesji do Unii Europejskiej w aspekcie finansów przedsiębiorstwa; Sławomir Franek – Perspektywy wieloletniego planowania budżetowego w Polsce; Jolanta Gałuszka – Optymalizacja polityki fiskalnej; Alicja Gołębiowska – Emerytury kapitałowe jako istotny element zmian funkcjonowania systemu emerytalnego w Polsce; Ewa Gubernat – Koncepcje wypłaty świadczeń w nowym systemie emerytalnym; Beata Guziejewska – Podatek ekologiczny jako instrument nowoczesnej polityki fiskalnej; Małgorzata Guzowska, Tomasz Strąk – Badanie efektywności jednostek sektora publicznego metodą DEA na przykładzie powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury; Dagmara Hajdys – Wspólne inwestycje sektora publicznego z prywatnym w świetle nowych regulacji prawnych; Małgorzata M. Hybka – Ustawowe przesłanki umorzenia zaległości podatkowych z urzędu; Piotr Karaś – Narzędzia dostarczania płynności w okresie kryzysu – przykład Systemu Rezerwy Federalnej; Alicja Kasperowicz-Stępień – Analiza wydatków publicznych według funkcji państwa w Polsce na tle wybranych krajów UE; Aldona Klimkiewicz – Kontrowersje wokół emerytur pomostowych; Alina Klonowska – O zwalczaniu oszustw podatkowych na przykładzie wybranych

krajów; Paweł Kowalik – Federalny podatek dochodowy w amerykańskim systemie podatkowym; Grażyna Kozuń-Cieślak – Decentralizacja władzy i zasady delegowania kompetencji – podejście teoretyczne; Magdalena Ligus – Ocena ekonomicznej efektywności projektów publicznych – metodyka LMST szacowania wartości kosztów i korzyści; Edyta Małecka-Ziemińska – Koszty dostosowania podatkowego – problem pomiaru i zróżnicowania w państwach UE; Kamilla Marchewka-Bartkowiak – Państwowe fundusze stabilizacyjne – problem czy szansa na długoterminowe równoważenie budżetu państwa; Ewa Mazurek-Krasodomska – Skutki ekonomiczne kryzysu finansowego dla gospodarstw domowych w Polsce; Magdalena Miszczuk – Próba oceny stopnia liberalizmu systemów finansów publicznych państw Unii Europejskiej; Krystyna Mitrega-Niestrój, Blandyna Puszer – Miejsce i rola Polski w międzynarodowej współpracy na rzecz stabilności finansowej; Anna Moździerz – W sprawie sporu o wykorzystanie deficytu budżetowego w polityce antykryzysowej; Izabela Nawrońska – Aspekty finansowo –prawnie realizacji profilaktycznych programów zdrowotnych; Stanisław Owsiak – O dylematach związanych z alokacją pieniędzy publicznych w warunkach kryzysu gospodarczego; Monika Pasternak-Malicka – Wysokość podatku dochodowego od osób fizycznych a skłonność gospodarstw domowych do uczestnictwa w gospodarce nieformalnej; Krystyna Piotrowska-Marczak – Uwarunkowania stabilizacji polityki finansowej; Dariusz Piotrowski – Drugie oblicze kryzysu; Piotr Podsiadło – Zagadnienie pomocy publicznej udzielanej w formie miękkiego kredytowania; Adriana Politał – Zakres finansowania spółdzielni socjalnych ze środków państwowych funduszy celowych; Marta Postuła – Zasadnicze działania w obszarze nowego zarządzania finansami publicznymi w Polsce; Jarosław Poterał – System emerytalny Macedonii; Justyna Rój – Nowe technologie medyczne a koszty opieki zdrowotnej; Bożena Ryszawska-Grzeszczak – Wyzwania stojące przed budżetem Unii Europejskiej w kolejnej perspektywie finansowej; Jerzy Sokołowski – Kształtowanie się struktury dochodów podatkowych budżetu państwa w latach 2002–2007; Jan K. Solarz – Moneitarne instytucje finansowe; Małgorzata Solarz – Nadmierne zadłużenie osób fizycznych jako problem decyzyjny; Michał Sosnowski – Opodatkowanie dochodów osób fizycznych na zasadach ogólnych w Polsce w latach 1998–2007 – wybrane zagadnienia; Katarzyna Stabryła – Przyszłość budżetu ogólnego Unii Europejskiej w obliczu nowych wyzwań integracyjnych; Agnieszka Starczewska – Analiza dochodów, wydatków oraz oszczędności gospodarstw domowych w Polsce w latach 2002–2007; Sławomir Stężewski – Racjonalizacja struktury organizacyjnej administracji podatkowej; Krzysztof Surówka, Mateusz Winiarz – Ocena zmian w podatku dochodowym od osób fizycznych w Polsce po roku 2008; Jolanta Szołno-Koguc – Problem cen transakcyjnych w polskim systemie podatkowym; Jacek Tomkiewicz – Członkostwo w UE jako wyzwanie dla systemu finansów publicznych w Polsce; Tomasz Uryszek – Ryzyko refinansowania krajowego długu Skar-

bu Państwa w Polsce; Artur Walasik – Teoretyczne koncepcje finansowej aktywności władzy publicznej; Barbara Woźniak – Reforma finansów publicznych – wieloletnie planowanie budżetowe; Krystian Zawadzki – Analiza funkcjonowania dobrowolnych form oszczędzania w polskim systemie emerytalnym; Wojciech Zbaraszewski – Problemy finansowania parków narodowych w Polsce; Magdalena Zioło – Zjawisko *flypaper effect* – rozważania teoretyczne i aspekty praktyczne; Arkadiusz Żabiński – Skuteczność narzędzi fiskalnych w procesie pobudzania wzrostu gospodarczego;

3. Finanse publiczne II

W tomie II, zredagowanym przez Beatę Filipiak i Bogusława Walczaka, zamieszczone zostały prace następujących Autorów (w kolejności alfabetycznej): Arkadiusz Babczuk – Samodzielność finansowa jednostek samorządu terytorialnego. Pożądane kierunki zmian w świetle badań ankietowych; Marcin Będzieszak – Model budżetu zadaniowego samorządów w świetle badań; Dorota Czykier-Wierzba – Finansowanie z budżetu Unii Europejskiej zrównoważonego rozwoju miast w latach 2007–2013; Emilia Denek – Funkcje dochodów budżetowych samorządu terytorialnego jako kryterium oceny systemu dochodów; Marek Dylewski – Dylematy zmian w procesie zarządzania w jst; Beata Filipiak – Koncepcja oceny aktywów trwałych w oparciu o informację o stanie mienia komunalnego; Paweł Galiński – Problemy absorpcji funduszy unijnych w procesie rozwoju obszarów wiejskich w Polsce; Małgorzata Gorzałczyńska-Koczkodaj – Wykorzystanie środków z regionalnego programu operacyjnego jako szansa na racjonalizację wydatków publicznych w warunkach kryzysu gospodarczego; Małgorzata Jaremko – Efektywność planowania budżetu w jednostkach samorządu terytorialnego; Lech Jędrzejewski – Aktywność inwestycyjna jednostek samorządu terytorialnego; Marcin Kaczmarek – Koncepcja wyceny i ewidencji księgowej wydatków (kosztów) w budżetowaniu zadaniowym; Sławomira Kańduła – Inicjatywa JESSICA jako innowacyjna metoda wykorzystania funduszy strukturalnych do finansowania rozwoju obszarów miejskich; Magdalena Kogut-Jaworska – Znaczenie instrumentów pomocy publicznej w obszarze gminnej polityki gospodarczej; Tomasz Kopyściański – Ocena stanu zadłużenia dolnośląskich gmin w latach 2004–2007; Janina Kotlińska – Nieprawidłowości w przepisach prawnych organów jednostek samorządu terytorialnego; Teresa Lubińska – Budżet zadaniowy jednostek samorządu terytorialnego – case budżetu miasta Szczecin; Natalia Marska-Dzioba – Miejski system współpracy na rzecz osób niepełnosprawnych – Komunikat z badań; Wojciech Misterek – Porównanie determinant wyboru źródła finansowania bieżących niedoborów w kontekście działalności inwestycyjnej jednostek samorządu terytorialnego; Adam Niewęglowski –

Sprawozdawczość budżetowa i jej przydatność w ocenie gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego; Leszek Patrzalek – Elementy poziomej redystrybucji środków w systemie finansów samorządu terytorialnego; Marzanna Poniatowicz – Pozycja województw samorządowych w systemie finansowym jednostek samorządu terytorialnego w Polsce; Joanna Przybylska – Zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego w projekcie ustawy o finansach publicznych; Marta Szaja – Polityka przestrzenna jako narzędzie kreujące rozwój lokalny – próba oceny; Piotr Szczypa – Zarządzanie finansami w ochronie środowiska na przykładzie gminy Kołbaskowo; Adam Szewczuk – Strategie gospodarowania środkami publicznymi w jednostkach samorządu terytorialnego na tle ujawniających się zjawisk kryzysowych; Magdalena Szyszko – Wybór między warunkową a bezwarunkową prognozą inflacji; Edyta Tomaszek – Identyfikacja niekorzystnych efektów niektórych zmian realizowanych w ramach reformy systemu oświaty w Polsce i ich oddziaływanie na rozwój lokalnej edukacji na przykładzie miasta Świnoujścia; Kamila Trojanowska – Wykorzystanie skonsolidowanego bilansu w kierunku badania płynności finansowej w gminie jako grupie kapitałowej; Agnieszka Werwińska – Saldo operacyjne województw samorządowych w latach 2004–2008; Marcin Wiśniewski – Wskaźniki finansowe jako wyznaczniki wiarygodności kredytowej jednostek samorządu terytorialnego w świetle analizy dyskryminacyjnej.

4. Finanse przedsiębiorstw

W tomie zredagowanym przez Aurelię Bielawską, Leona Dorozika i Jolanę Iwin-Garzyńską, podzielonym na cztery części (Zarządzanie wartością; Finansowanie działalności i ocena sytuacji ekonomiczno-finansowej przedsiębiorstw; Problematyka opodatkowania przedsiębiorstw; Ryzyko i instrumenty finansowe w działalności przedsiębiorstw) zamieszczone zostały teksty następujących Autorów (w kolejności alfabetycznej): Adam Adamczyk – Wykorzystanie bodźców podatkowych wspierających działalność B+R przedsiębiorstw w aspekcie międzynarodowej konkurencji podatkowej; Jarosław Banaś – Wykorzystanie faktur elektronicznych – stan i perspektywy; Aurelia Bielawska – Pewność i ryzyko w zarządzaniu MŚP; Katarzyna Boratyńska – Przyczyny upadłości przedsiębiorstw w Polsce; Katarzyna Byrka-Kita – Premia z tytułu kontroli a dyskonto z tytułu udziałów mniejszościowych w wycenie przedsiębiorstw – istota i znaczenie; Małgorzata Ciecziura – Kształtowanie wyniku finansowego jednostki gospodarczej na skutek przyjętego sposobu rozliczania wartości firmy; Maciej Ciołek – Analiza prognozy rentowności dla projektu Lockheed Tristar: Aplikacja metody Monte Carlo w szacowaniu wartości NPV; Hanna Czaja-Cieszyńska – Użyteczność informacyjna uproszczonych form ewidencyjnych małych i średnich

przedsiębiorstw na tle rozwiązań podatkowych w Polsce; Anna Czarny – Weryfikacja systemu wczesnego ostrzeżenia dla wybranych spółek giełdowych; Leon Dorozik, Bogusław Walczak – Przyjazny system podatkowy jako czynnik wspomagający rozwój małych i średnich przedsiębiorstw; Ewa Dziawgo – Opcje elastyczne i ich własności – analiza empiryczna; Paweł Felis – Realizacja podstawowych zasad podatkowych w świetle nowych regulacji w zakresie opodatkowania przedsiębiorstw podatkami dochodowymi; Joanna Fila – Wsparcie publiczne jako determinanta inwestowania i innowacyjności przedsiębiorstw w doświadczeniach Niemiec; Justyna Franc-Dąbrowska – Czynniki realizacji polityki dywidend w przedsiębiorstwach rolniczych; Michał Grudziński – Standardy wyceny przedsiębiorstw stosowane przez American Society of Appraisers; Filip Grzegorzczak – Możliwości inwestycyjne w polskim sektorze elektroenergetycznym – perspektywa kryzysu finansowego i polityki energetyczno-klimatycznej UE; Jolanta Iwin-Garzyńska – Podatek od towarów i usług a koszt kapitału własnego z emisji nowych akcji przedsiębiorstw polskich; Krzysztof Jackowicz, Paweł Mielcarz – Premie w transakcjach blokowych w Polsce w latach 2002–2008; Krzysztof Janasz – Teoretyczne aspekty koncepcji kapitału w finansowaniu procesów innowacyjnych; Tomasz Jewartowski – Metody pomiaru efektywności wewnątrz korporacyjnych rynków transferu kapitału; Agnieszka Kaczmarska – Wykorzystanie patentów w sekurytyzacji; Michał Kałdoński – Unikanie opodatkowania z perspektywy teorii agencji; Stanisław Kasiewicz – Finansowe miary efektywności procesów biznesowych; Angelika Kędzierska-Szczepaniak – Zastosowanie metody CAR w ocenie fuzji i przejęć na przykładzie Vistuli i Wólczanki S.A. i Kruk S.A.; Konrad Kochański – Możliwości zastosowania instrumentu budżetowania w przedsiębiorstwie wspomagającego działania na rzecz ochrony środowiska; Urszula Kosterna – Opodatkowanie dochodów przedsiębiorstw w warunkach (de?)globalizacji – perspektywa UE; Katarzyna Kreczmańska-Gigol – Poziom kapitału obrotowego netto w spółkach giełdowych; Jarosław Kubiak – Czynniki różnicujące poziom asymetrii informacji w przedsiębiorstwach; Agnieszka Kurczewska – Wpływ inwestycji w badania i rozwój na strukturę kapitałową oraz wybór źródła finansowania przedsiębiorstwa; Marcin Liberadzki – Uprawnienia leasingobiorcy z rękojmi za wady fizyczne przedmiotu leasingu; Katarzyna Łach – Wpływ stopy procentowej na strukturę finansową przedsiębiorstw w Polsce w latach 1997–2007; Gabriela Łukasik – Wybory przedsiębiorstwa w warunkach kryzysu finansowego; Anna Marzec, Danuta Redel – Zmiany w źródłach finansowania aktywów przedsiębiorstw w Polsce w latach 2003–2007; Tomasz Maślanka – Płynność a rentowność – wyniki badań empirycznych polskich podmiotów gospodarczych za okres 1995–2007; Elżbieta Mączyńska – Bankructwa przedsiębiorstw jako niedostosowanie do przyszłości; Magdalena Mądra – Ocena działalności mikro przedsiębiorstw rolniczych na podstawie przepływów pieniężnych; Grażyna Michalczuk – Problemy dotyczące możliwości ujawnienia

niania wartości niematerialnych w sprawozdawczości finansowej – przykład firm sektora farmaceutycznego; Jarosław Mielcarek – Teoria niestabilności finansowej Hymana Minsky’ego; Bożena Mikołajczyk – Fiński system nauki i technologii kluczem do rozwoju innowacyjnych przedsiębiorstw; Marcin Molo – Wpływ inwestycji na rentowność w sektorze przedsiębiorstw; Bartłomiej Nita – Pomiar kreowanej wartości i ocena kapitału intelektualnego przedsiębiorstwa w warunkach stosowania balanced scorecard; Agnieszka Opałka – Znaczenie kapitału pracującego w przedsiębiorstwach polskich; Radosław Pastusiak – Model dwumianowy w zaawansowanej ocenie efektywności inwestycji rzeczowych; Agnieszka Perepeczo – Formy fuzji i przejęć a rynkowe dodatkowe stopy zwrotu; Przemysław Pluskota – Działalność mikrofinansowa w krajach europejskich; Michał Polasik, Krzysztof Maciejewski – Obrót bezgotówkowy w handlu detalicznym na rynku polskim; Katarzyna Prędkiewicz – Czy można przewidzieć upadłość małej firmy; Magdalena Rękas – Wybór formy opodatkowania dochodu osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą jako jedna ze strategii podatkowych przedsiębiorcy; Rafał Rosiński – Zmiany wielkości klina podatkowego w Polsce w latach 1999–2009; Joanna Rutkowska – Wpływ zmiany regulacji prawnej upadłości na zmianę ich liczby; Anna Rzczycka, Gabriela Goławska-Witkowska – Kształtowanie płynności jako element zarządzania przedsiębiorstwem; Tomasz Słoński, Magdalena Ligus – Ocena ryzyka inwestycji wykorzystującej olej rzepakowy do produkcji biodiesla; Igor Styn – Możliwości wykorzystania uprawnień do emisji CO₂ przez sektor wytwarzania energii elektrycznej w ramach projektów CDM i JI; Piotr Szczepaniak – Determinanty rentowności finansowej przedsiębiorstwa (na przykładzie spółek akcyjnych z sektorów pozafinansowych w Polsce); Jacek Uchman – Wybrane uwarunkowania wypłat dywidend w firmach międzynarodowych; Tomasz Wiśniewski – Wycena firmy przed planowaną restrukturyzacją za pomocą metod opcyjnych; Anna Wolak-Tuzimek – Działalność badawczo-rozwojowa polskich przedsiębiorstw; Elżbieta M. Wrońska – Zawartość informacyjna dywidendy; Joanna Wyrobek – Krytyczna ocena wybranych błędów analizy finansowej; Sławomir Zarębski – Polityka podatkowa Unii Europejskiej jako element wspomagania MŚP w warunkach kryzysu ekonomicznego; Dariusz Zarzecki – Formalne aspekty wyceny przedsiębiorstw – zarys problemu; Danuta Zawadzka – Znaczenie pośrednictwa finansowego przedsiębiorstw dla polityki monetarnej.

5. Bankowość

Tom „Bankowość”, zredagowany przez Krystynę Brzozowską i Stanisława Flejterskiego, podzielony został na cztery części: Kryzys finansowy- banki – regulacje – nadzór; Sektor bankowy – banki komercyjne – banki spół-

dzielcze – instytucje parabankowe; Przedsiębiorstwo bankowe – ryzyko – zarządzanie – wyniki działalności; Produkty bankowe – instrumenty płatnicze – oszczędności – kredyty i pożyczki. Autorzy tekstów (w kolejności alfabetycznej) to: Jan L. Bednarczyk – Stopa procentowa jako narzędzie regulacji gospodarki w warunkach głębokiego załamania koniunktury; Krysztyna Brzozowska – Reperkusje kryzysu finansowego w USA w polskim systemie bankowym; Katarzyna Chudy, Marek Sobolewski, Kinga Stępień – Koncepcje funkcjonowania banku a zmiany produktywności banków giełdowych w Polsce; Joanna Cichorska – Bankowe papiery wartościowe w strukturze pasywów banku komercyjnego; Janusz Cichy – Kredyt mieszkaniowy z dopłatą w warunkach restrykcyjnej polityki kredytowej banku; Tomasz Cicirko – Modele miar rentowności kapitału w praktyce bankowej; Iwona D. Czechowska – Ochrona konsumenta rynku usług bankowych; Maria Dębniwska – Kredyt konsumencki na rynku bankowym w opinii klientów; Wiesław Dębski – Alokacja oszczędności ludności w Polsce w aktywa finansowe w latach 2003–2008; Leszek Dziawgo – Status instytucji zaufania publicznego we współczesnej bankowości: pomiędzy Partnership Banking a Killer Banking?; Stanisław Flejterski – Neurobankowość. Nauki o finansach w poszukiwaniu nowych paradygmatów; Tamara A. Galbarczyk – Wybrane aspekty zarządzania płynnością finansową sektora bankowego w Polsce; Dariusz Garczyński – Wykorzystanie modeli dojrzałości do oceny systemów zarządzania ryzykiem operacyjnym w bankach, Gabriela Goławska-Witkowska, Anna Rzczycka – Ryzyko płynności w banku komercyjnym, jego identyfikacja i minimalizowanie, Maria Golec – System gwarantowania depozytów w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych; Maria Gorczyńska, Grażyna Szustak – Relacje kredytowe bank-przedsiębiorstwo w dobie kryzysu finansowego; Jerzy Gwizdała – Kapitał ekonomiczny w bankowej grupie kapitałowej – jego wpływ na ograniczanie ryzyka; Janina Harasim – Standaryzacja usług płatniczych na rynku europejskim, Robert Huterski – Polityka pieniężna Europejskiego Banku Centralnego a globalny kryzys finansowy; Małgorzata Iwanicz-Drozdowska – Pokusa nadużycia a kryzys subprime; Anna Iwańczuk – Rozliczenia pieniężne jako obszar konkurencji w sektorze bankowym; Michał Jurek, Paweł Marszałek – Internacjonalizacja systemów bankowych w teorii i praktyce; Ewa Kania – Porównanie spółdzielczych grup bankowych w Polsce pod względem stabilności finansowej banków zrzeszonych; Jacek Karwowski – Finanse islamskie a kryzys; Michał Kisiel – Od aukcji do rynków wtórnych – ewolucja internetowych rynków pożyczek prywatnych; Aneta Kłopotcka – Wpływ kryzysu na zmiany w procesach oszczędzania gospodarstw domowych; Katarzyna Kochaniak – Ocena zróżnicowania kosztu funduszy własnych banków komercyjnych w Polsce; Jan Koleśnik – Ograniczenie swobody przepływu kapitału instytucji kredytowych – unijne i polskie rozwiązania prawno-regulacyjne; Anna Korzeniowska – Wybrane problemy stosowania outsourcingu przez banki; Grzegorz Kotliński – Outsourcing

w gospodarce finansowej banków komercyjnych; Ewa Kulińska-Sadłocha – Banki a zmiany klimatyczne, Eryk Łon – Działalność kredytowa banków a zmiany WIG-u; Marta Maciejasz-Świątkiewicz – Rola banków w niwelowaniu zjawiska wykluczenia finansowego; Anna Matuszyk – Dotychczasowe oraz nowe trendy w metodzie credit scoring; Ryszard Mikołajczak – Stabilność spółdzielczego sektora bankowego na tle systemu bankowego; Katarzyna Mikołajczyk – Fuzje i przejęcia w sektorze bankowym: szanse i zagrożenia; Urszula Mleczko – Wpływ procesów fuzji i przejęć na poziom koncentracji w spółdzielczym sektorze bankowym; Killion Munyama – Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju w warunkach globalnego kryzysu finansowego; Tomasz Murawski – Bankowość odpowiedzialna, czyli czy banki działają w myśl zasad *Corporate Social Responsibility*; Agnieszka Ostalecka – Geneza kryzysu na rynku kredytów subprime; Grzegorz Paluszak – Znaczenie euro w działalności depozytowej i kredytowej systemów bankowych nowych państw członkowskich Unii Europejskiej i kandydujących do Unii Europejskiej; Dariusz Pauch – Porównanie działalności funduszy poręczeń kredytowych na przykładzie Zachodniopomorskiego Regionalnego Funduszu Poręczeń Kredytowych i Funduszu Wspierania Rozwoju Gospodarczego Miasta Szczecina; Anna Piechaczek – Rynek sztuki a bank – wyzwania i możliwości wykorzystania wzajemnego potencjału; Marcin Potrykus – Wybrane informacje o rynku kart płatniczych w Polsce w latach 2003–2008; Bogusław Półtorak – Analiza potencjału polskiego rynku mieszkaniowych kredytów hipotecznych w latach 2005–2008; Irena Pyka – Regulatory polityki kredytowej w sytuacjach kryzysowych; Anna Rosa – Zmiany na rynku elektronicznych instrumentów płatniczych w latach 1998-2008, Robert Rumiński – Relationship banking jako element konkurencji międzybankowej; Grażyna Rytelewska – Kierunki zmian w finansach gospodarstw domowych; Michał Skopowski – Nadzór bankowy w Unii Europejskiej a systemy raportowania banków; Katarzyna Stieger – Znaczenie obciążeń fiskalnych w działalności przedsiębiorstw bankowych w Polsce i Niemczech; Emilia Stola – Czynniki determinujące poziom rezerw bankowych na należności nieregularne w bankach komercyjnych; Jan Szambelańczyk – Kapitał społeczny jako determinanta stabilności systemu bankowego; Anna Szelałowska – Kredytowanie polskiego mieszkalnictwa w dobie światowego kryzysu finansowego; Beata Świecka – Przyczyny niewypłacalności gospodarstw domowych. Ujęcie teoretyczne; Ewa Tokaj – Przyczyny i zapobieganie kryzysom finansowym na przykładzie polskiego sektora bankowego; Dariusz Wawrzyniak -Ekonomiczne aspekty zarządzania ryzykiem informatycznym w bankowości – wybrane zagadnienia; Jerzy Węclawski – Franchising w strategiach banków komercyjnych; Artur Więznowski – Cele banków centralnych w świetle obecnego kryzysu – rewizja założeń; Grażyna Woźniewska – Wzorcowe układy nierówności w ocenie działalności banków spółdzielczych; Robert Zajkowski – Sprzedaż wiązana produktów finansowych a ustawa o kredycie konsumenckim; Marek Zwolankow-

ski – Profil analizy fundamentalnej banku w warunkach kryzysu finansowego; Mariusz Zygierewicz – Cykliczny rozwój gospodarczy a regulacje ostrożnościowe w bankowości; Marian Żukowski, Helena Żukowska – Zarządzanie sytuacją kryzysową w systemie finansowym.

6. Ubezpieczenia

W tomie zredagowanym przez Waldemara Tarczyńskiego i Dariusza Zarzeckiego zamieszczono prace następujących Autorów (w kolejności alfabetycznej): Grażyna Ancyparowicz – Polskie zakłady ubezpieczeń we wczesnej fazie globalnego kryzysu finansowego; Teresa H. Bednarczyk – Globalny kryzys finansowy a polski rynek ubezpieczeń; Anna Bera – Oczekiwania sektora mikro i małych przedsiębiorstw wobec ubezpieczycieli; Anna Doś – Przesłanki wykorzystania ubezpieczenia w zarządzaniu ryzykiem ekologicznym przedsiębiorstw; Elżbieta Hajduga – Perspektywy rozwoju działalności reasekuracyjnej w Polsce; Anna Jędrzychowska – Rating ubezpieczeniowy a wybrane metody oceny zakładów ubezpieczeń; Patrycja Kowalczyk – Zabezpieczanie ryzyk związanych z inwestowaniem w nieruchomości za pomocą ubezpieczenia; Anna Kufel-Siemińska – Pośrednictwo w sprzedaży usług ubezpieczeniowych; Marzanna Lament – Polityka rachunkowości zakładu ubezpieczeń a jego wypłacalność; Jacek Lisowski – Oddziaływanie kryzysu finansowego na rynek ubezpieczeniowy; Piotr Majewski – Prewencja przestępczości ubezpieczeniowej, najnowsze rozwiązania polskie i europejskie; Monika Małecka – Świadomość ubezpieczeniowa a popyt na ubezpieczeniowe produkty emerytalne; Renata Pajewska-Kwaśny – Rynek ubezpieczeń zdrowotnych w Polsce; Aneta Staszal – Przyczynki do oceny konkurencyjności ubezpieczenia na życie z funduszem kapitałowym; Adam Śliwiński – Działalność ubezpieczeniowa w świetle zmian czynników społeczno-demograficznych; Monika Wieczorek-Kosmala – Oferta rynkowa ubezpieczycieli w kształtowaniu świadomości ubezpieczeniowej przedsiębiorstw; Kinga Wierzchowska – Ryzyko długowieczności w ubezpieczeniach na życie; Stanisław Wieteska – Ubezpieczenia infrastruktury krytycznej. Przypadek sieci elektroenergetycznych.

7. Rynki finansowe

W tomie zredagowanym przez Waldemara Tarczyńskiego i Dariusza Zarzeckiego, podzielonym na pięć części (Wartość spółek a opłacalność inwestowania na rynku finansowym; Instytucje rynku finansowego; Zachowania inwestorów a teorie rynku kapitałowego; Zarządzanie ryzykiem i narzędzia rynku finansowego; Alternatywne rynki papierów wartościowych) zamiesz-

czono prace następujących Autorów (w kolejności alfabetycznej): Jacek Adamek – Konwencjonalne a islamskie podmioty mikrofinansowe – studium porównawcze; Sławomir Antkiewicz – Obligacje strukturyzowane w Europie w pierwszym etapie kryzysu finansowego; Waldemar Aspadarec – NewConnect; Urszula Banaszczak-Soroka – System rekompensat elementem bezpieczeństwa rynku kapitałowego; Krzysztof Biernacki – Drugostronna korekta cen transferowych podmiotów powiązanych; Joanna Błach – Rola relacji inwestorskich w publicznej emisji akcji; Sławomir I. Bukowski – Pośrednictwo finansowe a rynki finansowe w gospodarce opartej na wiedzy; Michał Buszko – Produkty CDO (collateralized debt obligations) na światowym rynku finansowym; Leszek Czapiewski – Wyniki wybranych funduszy inwestycyjnych w czasie hossy i w dobie kryzysu finansowego – podejście wielokryterialne; Dawid Dawidowicz – Korelacje między miarami wyników funduszy inwestycyjnych akcyjnych; Zbigniew Dobosiewicz – Teorie rynku kapitałowego a praktyka; Danuta Dziawgo – Credit rating wobec kryzysu na rynku finansowym; Bożena Frączek – Skłonności behawioralne inwestorów na rynkach kapitałowych w czasie kryzysu; Piotr Giruć – Opcja towarowa jako instrument zarządzania ryzykiem zmiany ceny na rynkach rolnych; Elżbieta Gruszczyńska-Broźbar – Funkcjonowanie GPW w Warszawie w świetle światowego kryzysu finansowego; Agnieszka Huterska – Papiery wartościowe oparte na długu – collateralized debt obligation (CDO) – definicja, rodzaje i zasady funkcjonowania; Bogna Janik – Wielowymiarowa analiza porównawcza (WAP) domów maklerskich w Polsce; Marcin Kalinowski – Bąble spekulacyjne w świetle paradygmatu efektywności informacyjnej rynków akcji na przykładzie rynku polskiego; Stanisław Kaszuba – Przejście z NewConnect na rynek główny Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie; Teresa Kondrakiewicz – Tendencje zmian strukturalnych na rynku funduszy inwestycyjnych w warunkach kryzysu; Dominika Kordeła – Alternatywne rynki papierów wartościowych w Europie – geneza, systematyka i rozwój; Dorota M. Krupa – Luksemburskie specjalistyczne fundusze inwestycyjne; Ilona Kwiecień – Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej członków władz spółek kapitałowych – analiza oferty na polskim rynku; Joanna Lizińska – Wtórne emisje akcji – doświadczenia ostatniego dwudziestolecia w pespektywie międzynarodowej; Alicja Mikołajewicz-Woźniak – NewConnect na tle europejskich rynków alternatywnych; Tomasz Miziołek – Wpływ funduszy inwestycyjnych na funkcjonowanie wybranych instytucji finansowych w Polsce; Tomasz Nieborak – Opcje walutowe jako forma zabezpieczenia przed ryzykiem?; Beata Owczarczyk – Rozwój faktoringu w Polsce; Dorota Pasińska – Analiza rozmiarów i efektów emisji obligacji zamiennych na akcje w spółkach akcyjnych notowanych na GPW w Warszawie w latach 2001-2007; Maciej Pawłowski – Produkty strukturyzowane jako alternatywy inwestycyjne w warunkach kryzysu; Aleksandra Pieloch – Próba identyfikacji motywów nabywania akcji własnych na GWP w Warszawie S.A.; Małgorzata Porada-Rochoń – Ewolucja rynku funduszy

Private Equity – ujęcie międzynarodowe; Izabela Pruchnicka-Grabias – Fundusze hedgingowe inwestujące w sektor energetyczny – analiza porównawcza wyników w okresie hossy i bessy; Justyna Rycharska – Agencje credit ratingowe – działalność i regulacje prawne w obliczu „kryzysu zaufania”; Ewelina Sokołowska – Perspektywy rozwoju rynku produktów strukturyzowanych w Polsce; Hanna Szalewska – Instrumenty pochodne rynku nieruchomości – istota i znaczenie; Krzysztof Szlachciński – Racjonalność zachowań inwestorów na GPW w Warszawie – wyniki finansowe spółek a dynamika inwestowania w akcje; Andrzej Szopa – Kształtowanie profilu ryzyka w kombinacjach opcyjnych; Marek Szturo – Charakterystyka rynku zarządzania aktywami finansowymi w Australii – doświadczenia w budowaniu konkurencyjnej struktury rynkowej; Joanna Świdorska – Fundusz funduszy na rynku venture capital w Izraelu i w Polsce – analiza porównawcza; Waldemar Tarczyński – Dywersyfikacja ryzyka pionowa i pozioma – koncepcja ograniczania ryzyka inwestycji na rynku kapitałowym; Rafał Tuzimek, Bartosz Krzesiak – Wpływ operacji wykupu akcji własnych na wartość spółek notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie; Ewa Widz – Rynek derywatów na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie w dobie kryzysu finansowego; Mirosław Wypych – Giełdowe spółki dywidendowe; Anita Zakręt – Analiza opłacalności inwestowania w nieruchomości na rynkach zagranicznych; Marcelina Zapotoczna – Inwestycje mieszkaniowe budowane na sprzedaż – ryzyko inwestowania w warunkach zmieniającej się koniunktury.

Zakończenie

Nauka finansów (nauki o finansach) jest wśród nauk ekonomicznych dyscypliną szczególną: z pewnego punktu widzenia najbardziej interesującą, najważniejszą, a zarazem najtrudniejszą. Choć do roli „królowej” nauk nieprzypadkowo aspirują filozofia, matematyka czy fizyka, to właśnie ekonomia – nie tylko zdaniem ekonomistów – jako najbardziej ścisła wśród nauk nieścisłych jest „królową” wśród nauk społecznych, zaś nauka finansów – nie tylko przez finansistów – uważana jest za „królową” wśród nauk ekonomicznych. Na podstawie przeglądu prac zamieszczonych w pięciu tomach wydanych w związku z Konferencją Katedr Finansów (Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego nr 546–550, Ekonomiczne Problemy Usług nr 36–40) można zaryzykować stwierdzenie, że praktycznie wszyscy Autorzy sprostali współczesnym wyzwaniom „ery zawirowań”, prezentując oryginalne, nowatorskie teksty – niekiedy z konieczności przyczynki – dotyczące poszczególnych części składowych nauki finansów. W tym kontekście konferencję można z pełnym przekonaniem uznać za ważne wydarzenie o znaczeniu intelektualnym, a także praktycznym. Nie sposób

byłoby nie doceniać roli konferencji dla integracji środowiska polskich finansistów z kilkunastu ośrodków akademickich: Białystok, Gdańsk, Katowice, Kielce, Koszalin, Kraków, Lublin, Łódź, Olsztyn, Poznań, Radom, Rzeszów, Szczecin, Toruń, Warszawa, Wrocław, Zielona Góra. Można wyrazić nadzieję, a nawet przekonanie, że dobrą kontynuacją dyskursu prowadzonego w Szczecinie będzie kolejna Konferencja Katedr Finansów, organizowana w dniach 30 czerwca – 2 lipca 2010 roku przez Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu: „O nowy paradygmat finansów”. Prof. Jackowi Mizerce, prorektorowi UEP, przewodniczącemu Komitetu Organizacyjnego Konferencji oraz kilkunastu poznańskim Profesorom – członkom Komitetu wypada przekazać następujące przesłanie *consule praeteritum, praesens rege, cerne futurum*.